

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΟΣ ΝΑΥΑΡΧΟΝ ΑΠΟΣΤΟΛΗΝ

Γενναϊώτατε ἀδελφέ!

Σήμερον εἰς τὰς ὀκτὼ μετὰ μεσημερίαν ἀράξαμεν ἐδῶ· χρέος μου ἔκρινα νὰ σοὶ προσφέρω τοὺς ἀδελφικούς μου ἀσπασμούς, καθὼς καὶ ὄλων τῶν γενναίων τῆς παρούσης μοίρας καπεταναίων.

Ἀδελφέ! δὲν ἤμπορῶ νὰ σοὶ παραστήσω πόσῃ χαρὰν αἰσθάνεται ἡ ψυχὴ μου, ὅταν ἀκούω τὰ ἀνδρείαα κατὰ τῶν ἐχθρῶν ἀνδραγαθήματα τῶν Ἑλλήνων, μάλιστα ὅταν ἀκούω ὅτι εἰς αὐτὰ εἶσαι συνεργὸς καὶ ἡ γενναϊότης σου, ἀλλὰ καὶ πότε νὰ ἴδω τὴν ὄραν, κατὰ τὴν ὁποίαν νὰ ἐκδικηθῶμεν ἐντελῶς ὅσας ὁ ἐχθρὸς εἰς τοὺς Ἑλληνας καὶ εἰς τὸ ὄνομά των ἐπροξένησε βλάβας, καὶ νὰ χορτάσωμεν τὴν ἀκόρεστον τῆς ἐκδικήσεως δίψαν μας, μετὰ τὴν χύσιν τοῦ αἵματος μυριάδων ἀπὸ τοὺς ἀχρεῖους ὁπαδοὺς τοῦ Μωαμεθανισμοῦ. Οὗτος εἶναι ὁ καιρὸς, κατὰ τὸν ὅποιον θέλει διακριθῆ ἡ ἀνδρεία καὶ ἡ γενναϊότης τῶν φρονημάτων κάθε πατριώτου· αὕτη εἶναι ἡ ὄρα, κατὰ τὴν ὁποίαν πρέπει νὰ λάμψῃ ἡ πολεμικὴ ἐμπειρία καὶ σύνεσις καθενὸς ἀφ' ὅσους τὸ ἔθνος ἐπιστεύθη εἰς χεῖράς των τὴν σωτηρίαν του· ἄς τρέξωμεν ἔτι ὀλίγον, καὶ τὸ τέρμα τοῦ σταδίου ἤδη εἶναι κοντὰ· ἄς κινδυνεύσωμεν ἔτι μικρὸν, καὶ τὸ τέλος τῆς τραγικῆς τοῦ ἐχθροῦ σκηνης ἤδη ἐφθασεν· ἄς μεταχειρισθῶμεν ταύτην τὴν φορὰν ὅσῃ δυνάμεθα νὰ ἔχωμεν ἐμπειρίαν, σύνεσιν, ἀνδρείαν, γενναϊότητα καὶ αὐτὴν, ἢ ἡ χρεία τὸ καλέσῃ, τὴν θρασεῖαν τόλμην, καὶ μετ' οὐ πολὺ μένομεν ἐκτός παντὸς κινδύνου, ἀνεξάρτητοι, αὐτόνομοι καὶ ἐλεύθεροι κύριοι τῆς ὑπάρξεως, ἰδιοκτησίας καὶ τιμῆς μας. Ἐνθάρρυνον ἀδελφέ, ὅσον δύνασαι τοὺς κλονιζομένους, καὶ παρότρυνε τοὺς σταθεροὺς εἰς ἐκδίκησιν τῶν ἀνόμων· δίδε τὰς συνετάς συμβουλάς καὶ ὁδηγίας ὅπου στοχάζεσαι, καὶ μείνε βέβαιος ὅτι καὶ ἡ πατρίς θέλει ἀξίως ἀνταμείψῃ τοὺς θερμῶς ἀπὸ αὐτῆς ἀγωνισαμένους, καὶ οἱ ὑπὲρ αὐτῆς καλῶς ἀγωνισάμενοι θέλουσι λάβει ὅχι μικρὰν εὐχαρίστησιν, ἀκούοντες ἐπὶ ζωῆς των νὰ δοξολογῆται καὶ νὰ τιμᾶται τὸ ὄνομά των ἀπὸ ὀλοκλήρον τῶν Ἑλλήνων τὸ ἔθνος, καὶ πληροφορημένοι ὅτι καὶ μετὰ θάνατον θέλει γείνη γνωστὸν καὶ μένη διὰ τῆς ἱστορίας ἀθάνατον εἰς ὅλα τὰ λοιπὰ καὶ αὐτὰ τὰ ἄγνωστα ἔθνη. Μὴ λείψῃς ἀδελφέ, νὰ μὲ ἰδεάσης περὶ ὄλων ὅτων ἔχετε πληροφορίας καὶ διὰ τοὺς δύο τοῦ ἐχθροῦ στόλους· καὶ ἔσο πληροφορημένος ὅτι θέλω εἶσθαι καὶ ὀνομαζέσθαι διὰ παντὸς, καθὼς καὶ ὑποσημειοῦμαι.

ὁ ἀδελφὸς ἈΝΔΡΕΑΣ ΜΙΑΟΥΛΗΣ

Ἐν Λεϊψὶκῷ τῇ 21 αὐγούστου 1824.

Η ΑΠΩΛΕΙΑ ΤΟΥ ΓΕΥΜΑΤΟΣ

Ὁ ἑλληνικὸς στόλος πλέων ποτὲ παρὰ τὸν Ἀθῶνα συνηγήθη πρὸς τὸν ἐχθρικὸν ἀσυγκρίτως ἰσχυρότερον. Ὁ Μιαούλης διοικῶν τὸν ἑλληνικὸν στόλον, ἰδὼν τὸ ἄνισον τῶν δυνάμεων διετάξε τὰ πλοῖα νὰ ἐπισθοδρομήσωσι καὶ νὰ προσορμισθῶσιν εἰς πλησιόχωρόν τινα ὄρμον, εἰς ὃν τὰ μεγάλα ἐχθρικά πλοῖα

δὲν ἠδύνατο νὰ εἰσχωρήσωσιν ἕνεκα τοῦ ἀβαθοῦς τῶν ὑδάτων. Ὁ ἐχθρικὸς στόλος ἐπλησίασεν ὅσον ἠδυνήθη καὶ ἀφοῦ ἀντήλλαξέ τινας πυροβολισμοὺς μετὰ τῶν ἑλληνικῶν πλοίων, ἀπεχώρησεν ἀπρακτός. Μία τῶν ἐχθρικῶν σφαιρῶν ἔπεσεν ἐπὶ τοῦ πλοίου τοῦ ἀντιναυάρχου Σαχτούρη φονεύσασα καὶ ἓνα τοῦ πληρώματος, καὶ ἑτέρα ἐπὶ τῆς ναυαρχίδος τοῦ Μιαούλη, ἀμφοτέρων εὐρισκομένων ἐν τῇ πρώτῃ γραμμῇ. Ὁ Σαχτούρης ἰδὼν τὴν ἐχθρικὴν σφαῖραν πεσοῦσαν ἐπὶ τῆς ναυαρχίδος, ἔσπευσε νὰ μεταβῆ δι' ἐφορλίδος ἐπ' αὐτῆς μετὰ τὴν ἀποχώρησιν τοῦ ἐχθροῦ καὶ εὔρε τὸν ναύαρχον σύννον καὶ συυθρωπὸν, ἔχοντα τὸ φέσιον κταθιδιασμένον μέχρις ὀφρῶν· τοῦτο δὲ ἦτο διὰ τοὺς οἰκείους τοῦ ἀλάνθαστον τεκμήριον σφοδρότατης ὀργῆς. Ὁ Σαχτούρης ἀφοῦ ἐξέβηκε τὰς ζημίας ἄς ὑπέστη κατὰ τὴν ἀψιμαχίαν, ἠρώτησεν εὐσεβάτως καὶ περὶ τὰς ζημίας, ἢν ἐπήνεγκεν ἢ ἐπὶ τῆς ναυαρχίδος πεσοῦσα ἐχθρικὴ σφαῖρα. Ὁ ναύαρχος ἐτήρει σιγὴν ἐπὶ τινὰς στιγμάς· ἔπειτα ὁμως μετὰ τὰς ἐπανειλημμένας παρακλήσεις τοῦ ἀντιναυάρχου ἀνέκραξεν ὀργίλως μετὰ χειρονομίας ἀπειλητικῆς ἀπευθυνομένης πρὸς τὸν ἀναχωροῦντα ἐχθρικὸν στόλον.

— Τοὺς κερατᾶδες!.. μοῦ ἔχυσεν τὰ φασόλια μου!

Ἡ ἐχθρικὴ σφαῖρα εἶχεν ἀνατρέψῃ τὴν πηλίνην χύτραν, ἐν ἣ ἔβραζον τὰ προσωρισμένα διὰ τὸ γεῦμα τοῦ ναυάρχου φασόλια. Καὶ ὁ ναύαρχος ἦτο ὀργισμένος διὰ τὴν ἀπώλειαν τοῦ γεύματός των.

ΑΙ ΕΜΒΑΔΕΣ ΤΟΥ ΝΑΥΑΡΧΟΥ

Ὁ Μιαούλης ἐκάθητο πάντοτε εἰς τὴν πρύμναν τῆς ναυαρχίδος πλησίον τοῦ πηδαλίου ἀγρόπνως ἐπιμελούμενος τὰ τοῦ στόλου. Καθήμενος δὲ κατὰ τὸ τουρκικὸν ἔθος σταυροποδητὴ συνειθίζε νὰ ἐκπύσῃ τὸ δέρμα τῶν ἐμβάδων αὐτοῦ. Καὶ φαίνεται ὅτι, ἐπερχομένων δυσχερειῶν εἰς τὰ τῆς πατρίδος, αἱ ἐμβάδες τοῦ ἀγαθοῦ γέροντος κατήντων λωρία.

Ο ΑΓΓΛΟΣ ΘΑΥΜΑΣΤΗΣ

Ἄγγλος ἐπισκεφθεὶς τὸν Μιαούλην κατ' οἶκον τῷ ἐξήτησε κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς ἀναχωρήσεώς του ἀντικείμενόν τι ὡς ἐνθύμιον. Ὁ ἀπλοῖκός ναύαρχος ἀμηχανῶν, τῷ ἔδωκεν ἐν παλαιὸν φέσιον ἀνήκον εἰς αὐτόν, ὅπερ ὁ εὐρωπαῖος θαυμαστῆς του ἐδέχθη μετ' ἀμετρήτου χαρᾶς. Ὡς δ' ἤνοιξε τὸ φέσιον διὰ νὰ τὸ παρατηρήσῃ τρίχες τινὲς ἐκ τῆς κόμης τοῦ Μιαούλη ἀπομεινάσαι ἐντὸς τοῦ φεσίου ἀνηράπησαν ὑπὸ τοῦ ἀνέμου. Ὁ ἄγγλος μετὰ σπουδῆς ἔκλεισεν αὐτὸ ζηλωτύπως ἀποκομίζων τὸν ἀνέλπιστον θησαυρόν, ὃν εὕρισκεν ἐντὸς τοῦ πενιχροῦ δώρου, πρὸς μεγίστην ἐκπληξίν τοῦ ναυάρχου, μὴ δυνάμενου νὰ ἐννοήσῃ τὴν τοιαύτην τοῦ ὑπερβολικοῦ πρὸς αὐτὸν θαυμασμοῦ ἐνδειξίν.

Η ΚΑΡΔΙΑ ΤΟΥ ΜΙΑΟΥΛΗ

Ἡ καρδία τοῦ Μιαούλη ἐξαχθεῖσα μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ φυλάττεται νῦν ἐν τῷ Ναυτικῷ Ἀπομακρῶ Ταμείῳ ἐντὸς ἀργυρᾶς κάλπης.